

LAKIALOITE 15/2003 vp

Laki säteilylain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan muutettavaksi säteilylakia (592/1991) siten, että siitä vuonna 1997 kumotun 72 §:n tilalle lisätään uusi vastaava lainkohta, joka koskee sairaalassa tai terveyskeskuksessa työskentelevien henkilöiden oikeutta säteilylomaan. Lakialoitteessa tarkoite-

tun uuden 72 §:n nojalla valtuutetaan asetuksella säädettäväksi sellaisten sairaalassa tai terveyskeskuksessa työskentelevien henkilöiden työajasta ja vuosilomasta, jotka voivat työssään joutua säteilylle alttiiksi.

PERUSTELUT

Eduskunta hyväksyi vuoden 1997 valtiopäivillä hallituksen esityksen (HE 209/1996 vp) säteilylain 72 §:n kumoamisesta. Esityksellä poistettiin laista mahdollisuus asetuksella säätää sairaalassa tai terveyskeskuksessa työskentelevien henkilöiden säteilylomasta.

Euroopan neuvostoon tehdyn järjestökantelun perusteella sosiaalisten oikeuksien komitea katsoi (vuonna 2002), että terveydenhuollossa tehtävä säteilytyö on Euroopan sosiaalisen peruskirjan 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua vaarallista tai terveydelle haitallista työtä. Komitea katsoi myös, että työskentely edes alhaisina annoksina saatavassa säteilyssä ei ole turvallista, ja tämän vuoksi säteilytyötä tekevällä terveydenhuollon henkilöstöllä tulee olla oikeus peruskirjan edellyttämään palkalliseen lisälomaan tai lyhennettyyn työaikaan. Sosiaalisten oikeuksien komitea katsoi, että Suomi rikkoo peruskirjan 2 artiklan 4 kohtaa.

Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta piti Euroopan sosiaalista peruskirjaa koskevassa lausunnossaan TyVL 2/2002 vp tärkeänä, että Suomi noudattaa niitä kansainvälisiä sopimuksia ja sitoumuksia, jotka se on asianmukaisella tavalla sopinut ja hyväksynyt. Ionisoivan säteilyn aiheuttamia vaaroja terveydenhuoltoalan työssä ei ole toistaiseksi pystytty poistamaan, vaan saadun selvityksen mukaan potilaiden kannalta tehokkaiden uusien hoito- ja tutkimusmenetelmien käyttö on jopa lisännyt henkilöstön säteilyaltistusta. Tästä syystä työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta piti tärkeänä, että hallitus yhteistyössä asianomaisten työmarkkinajärjestöjen kanssa selvittää, onko tarpeen ryhtyä toimiin lainsäädännön muuttamiseksi siten, että ionisoivalle säteilylle altistuvan terveydenhoitohenkilöstön oikeus ylimääräiseen palkalliseen lomaan turvataan.

Viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana on tullut uusia hoito- ja tutkimusmenetelmiä, jotka altistavat sairaaloiden ja terveyskeskusten hoito-henkilökuntaa säteilylle. Terveystenhuollon hoito-henkilöstön säteilyaltistus on lisääntynyt mm. potilaita säästävien ja tehokkaampien hoitojen ja toimenpideradiologian yleistyessä. Vuosien ja vuosikymmenien päivittäinen säteilyaltistus lisää tutkimusten mukaan riskiä sairastua syöpään. On huomioitava, että hoito-henkilökunnan matalapalkkaisuus, työpaineet, alan jatkuva nopea kehitys, uudet tutkimus- ja hoitomenetelmät ja lisääntyvä säteilyaltistus ovat vähentäneet alalle hakeutuvien määrää. Lisäksi eri työpaikoilla käyttöön otetut erilaiset käytännöt säteily-

haitan korvaamisessa ovat saattaneet maassamme säteilytyötä tekevän henkilökunnan eriarvoiseen asemaan. Osa saa säteilyloman kuten ennenkin, osalle myönnetään rahallinen korvaus ja osa ei saa mitään kompensatiota. Edellä kerrotuilla perusteilla sairaaloissa ja terveyskeskuksissa säteilylle altistuvalla hoito-henkilöstölle on turvattava oikeus ylimääräiseen palkalliseen lomaan. Tämän takia säteilylain kumottu 72 § on palautettava, ja asetuksella tulee säätää tarkemmin asiasta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

säteilylain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 27 päivänä maaliskuuta 1991 annettuun säteilylakiin (592/1991) siitä lailla 490/1997 kumotun 72 §:n tilalle uusi 72 § seuraavasti:

72 §

Säteilyloma

Valtioneuvoston asetuksella säädetään sellaisten sairaalassa ja terveyskeskuksessa työskentelevien henkilöiden työajasta ja vuosilo-

masta, jotka voivat työssään joutua säteilylle alttiiksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 2003

Esa Lahtela /sd
Matti Kangas /vas
Lauri Oinonen /kesk
Jukka Roos /sd
Seppo Lahtela /kesk
Toimi Kankaanniemi /kd
Unto Valpas /vas

Raija Vahasalo /kok
Mikko Kuoppa /vas
Lauri Kähkönen /sd
Reijo Laitinen /sd
Tero Rönni /sd
Virpa Puisto /sd
Esko Kurvinen /kok

Matti Saarinen /sd
Kari Kärkkäinen /kd
Seppo Kääriäinen /kesk
Kari Rajamäki /sd
Pekka Kuosmanen /kok
Harry Wallin /sd
Matti Kauppila /vas
Tuula Väättäin /sd
Sinikka Hurskainen /sd
Ilkka Taipale /sd
Klaus Hellberg /sd
Rakel Hiltunen /sd
Matti Ahde /sd
Jukka Gustafsson /sd
Jouko Skinnari /sd
Säde Tahvanainen /sd
Susanna Rahkonen /sd
Miapetra Kumpula /sd
Anneli Kiljunen /sd
Arto Bryggare /sd
Kalevi Olin /sd
Markus Mustajärvi /vas
Arto Seppälä /sd
Marjaana Koskinen /sd

Hannu Hoskonen /kesk
Raimo Vistbacka /ps
Tony Halme /ps
Timo Soini /ps
Esko-Juhani Tennilä /vas
Kari Uotila /vas
Annika Lapintie /vas
Veijo Puhjo /vas
Tarja Cronberg /vihr
Saara Karhu /sd
Maija-Liisa Lindqvist /kesk
Sari Essayah /kd
Leena Rauhala /kd
Paula Risikko /kok
Anne Holmlund /kok
Tapani Mäkinen /kok
Erkki Virtanen /vas
Kimmo Kiljunen /sd
Minna Sirnö /vas
Erkki Pulliainen /vihr
Jukka Vihriälä /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Sari Sarkomaa /kok
Päivi Räsänen /kd